

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата педагогічних наук, доцента БОДНАР Світлани Вікторівни про дисертацію Мирковіч Інни Леонідівни на тему: «Інтегроване навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок», подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 - теорія та методика навчання (германські мови)

Дисертація Мирковіч Інни Леонідівни, яка присвячена розробці методики інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок, актуальна і своєчасна. З позицій державної мовної політики навчання іноземних мов у початковій школі є одним із пріоритетів сучасної освіти. Як фундамент шкільного курсу з іноземної мови раннє навчання цього предмету повинно відбивати суттєві стратегічні лінії базового курсу, передусім його орієнтацію на оволодіння усною формою іншомовної мовленнєвої комунікації. Засобом реалізації такої орієнтації з урахуванням надбань теорії комунікативності має стати формування комунікативної компетентності учнів, яка залежить передусім від знань щодо особливостей усного іншомовного мовлення та вмінь вільного володіння таким мовленням. Саме тому проблема навчання учнів початкових класів англійського діалогічного мовлення є конче важливою на цьому етапі, а вибір об'єкта і предмету дослідження є вмотивованим і назрілим.

Насамперед необхідно відзначити, що авторка володіє логікою наукового дослідження, про що свідчить чітке структурування та відповідне оформлення роботи. Дисертація вміщує вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки, до яких увійшли експериментальні та навчальні матеріали. Структура роботи відповідає меті й завданням дослідження. Матеріал викладено повно і послідовно, у кожному підрозділі підсумовується викладене, кожний розділ завершують висновки.

Вступ охоплює усі необхідні рубрики, які відображають актуальність, наукову новизну, практичну значущість, апробацію результатів тощо.

У **першому розділі дисертації** «Теоретичні засади інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок» розглянуто низку питань, які дослідниця виокремлює як теоретичні засади проблеми, що досліджується. Передусім, проаналізовано методи навчання учнів початкових класів англійського діалогічного мовлення у педагогічній теорії і практиці; схарактеризовано англійські казки в їхньому лінгвістичному і змістовному аспектах та доведено їхню інтегровану сутність; визначено поняття «інтегроване навчання англійського діалогічного мовлення» з урахуванням його здійснення на основі драматизації автентичних казок.

Проведений аналітичний огляд досліджень уможливив логічний висновок автора про те, що сутність «інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення» у контексті драматизації автентичних казок полягає в об'єднанні в один навчальний процес таких чинників як: вивчення змісту казки, а відтак культури, традицій та звичаїв англійців; розвиток виховних якостей особистості; розширення словникового запасу учнів засобами фольклорних мовленнєвих одиниць; розвиток умінь діалогічного мовлення для вирішення освітніх та соціально-обумовлених завдань. Така інтеграція можлива завдяки розгляду казки як інтегрованого предмета навчання і розгляду інтеграції як процесуальної педагогічної діяльності.

Зміст **другого розділу дисертації** «Методика інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок» включає опис етапів інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення молодших школярів на основі драматизації автентичних казок; лінгводидактичної моделі інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів четвертих класів; системи вправ з навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації англійських казок.

Цей розділ є найціннішим у роботі, оскільки в ньому дисертант розглядає та пропонує цілісну систему роботи щодо інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок, яка складається з п'яти етапів: лінгвістичного, рецептивно-пізнавального, навчально-репродуктивного, репродуктивно-драматизаційного, реально-мовленнєвого (С. 161).

Варто відзначити логічність та прозорість системи вправ, що обіймає п'ять блоків (С. 109). Вправи першого блока спрямовані на вивчення програмних і фольклорних лексичних одиниць; другого блока – на розвиток умінь розуміння змісту казки в її зорово-слуховому сприйнятті у формі спектаклю; третього блока – на вивчення змісту казки шляхом її читання, відтворення та обговорення змісту; четвертого блока – на запам'ятовування мовлення кожного героя завдяки багаторазовим репетиціям; п'ятого блока – на розвиток мовленнєвих умінь на основі тематики, що вивчається, мовленнєвих та емоціогенних ситуацій.

Не можна не відзначити також вагомий практичний значення підрозділу 2.4., у якому поетапно представлено методичні дії з виконання кожного блоку вправ, надано алгоритм методичних дій та рекомендації щодо їх виконання і зазначено, що кожний наступний методичний крок полягав не в навчанні окремої нової теми, а в розвитку вмінь діалогічного мовлення на базі тем, що вже вивчалися: друга тема на базі першої теми, третя тема на базі першої та другої тем, й далі за представленою методикою процес навчання відбуватиметься за ідентичною схемою.

В третьому розділі «Експериментальна апробація розробленої експериментальної методики інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок» описано хід та результати констатувального етапу експерименту, представлено впровадження експериментальної методики у процес навчання учнів 4-х класів загальноосвітніх шкіл України, розглянуто авторський посібник «Learn Tales and Speak English» для учнів 4-х класів

загальноосвітніх шкіл, подано результати прикінцевого етапу дослідження, проведена серйозна інтерпретація даних. Валідною є кількість учасників експериментального навчання, яким було охоплено 264 учня загальноосвітніх шкіл України.

Ефективність запропонованої методики підтверджено кількісними та якісними позитивними змінами, що відбулися в експериментальних групах на тлі підсумкових результатів у контрольних групах.

У загальних висновках до роботи містяться підсумки проведеного дослідження і окреслюються перспективи впровадження розробленої методики у масову навчальну практику загальноосвітніх шкіл України.

Отже, можна дійти висновку, що висунуті в дослідженні положення були теоретично та експериментально підтверджені, мета досягнута, а завдання вирішеними.

Попри загальне позитивне враження, дисертація містить певні положення, які є дискусійними й потребують пояснень.

1. Представлене дисертаційного дослідження має назву «Інтегроване навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок», і автор логічно аналізує в першому розділі дисертації методи навчання англійського діалогічного мовлення учнів початкових класів, інтегроване навчання англійського діалогічного мовлення, надає характеристику англійських казок, як інтегрованого предмета навчання. На нашу думку, доцільно було б представити аналіз доробок науковців у царині навчання англійської мови засобом драматизації в окремому розділі і надати певну увагу працям зарубіжних вчених, пов'язаних з цією проблемою.

2. У своєму дослідженні дисертантка інтегровано навчає учнів англійського діалогічного мовлення. З огляду на специфіку дослідження, бажано було б уточнити, навчання яких саме функціональних типів діалогів було передбачено і схарактеризувати їх структурно-композиційні та лінгвостилістичні особливості.

3. На с. 136 дисертації авторка пише: «Для розвитку інтегрованих умінь вживання всього вивченого мовного матеріалу у спонтанних емоціогенних ситуаціях учні виконують певні вправи». Потребує пояснення, який смисл авторка вкладає у поняття «спонтанні емоціогенні ситуації», і чи не є емоціогенні ситуації тим самим, що мовленнєві ситуації, а якщо ні, то окреслити різницю між ними.

4. Вважаємо за потрібне виокремити, чи були в учнів труднощі під час навчання англійського діалогічного мовлення на основі драматизації автентичних казок і за допомогою чого ці труднощі нівелювалися.

5. В підрозділі 2.3. , де здійснюється опис запропонованої системи вправ з навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок, бажано було б узагальнену і структуровану відповідно до основних етапів інтегрованого процесу навчання систему вправ унаочнити в таблиці, що зробило б її більш оглядною і сприяло б більш повному уявленню про неї.

Однак висловлені зауваження не стосуються основного змісту роботи та не впливають на загальну позитивну оцінку дослідження Миркович Інни Леонідівни. Дисертація є завершеною науковою працею, структура якої повністю висвітлює перебіг наукового дослідження дисертантки. Не викликає сумнівів наукова новизна дослідження. Це перше наукове обґрунтування цілісної методики інтегрованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів 4-х класів на основі драматизації автентичних казок, у ході якого авторкою запропоновано таку методику навчання, яка цілковито відповідає сучасним вимогам методичної науки та умовам навчання в початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів України.

Дослідження Миркович Інни Леонідівни має, безсумнівне, практичне значення. Авторкою розроблено навчальний посібник для учнів 4-х класів загальноосвітніх шкіл «Learn Tales and Speak English», а також укладено методичні рекомендації для вчителів щодо роботи з ним.

Зміст дисертації повно викладено в 14 публікаціях автора, з яких: 6 – у фахових наукових виданнях України, 2 – в іноземних фахових виданнях, 4 – у матеріалах міжнародних наукових конференцій, 1 – у матеріалах Всеукраїнської науково-практичної конференції; 1 – у виданні навчально-методичного характеру у співавторстві.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

З огляду на викладене вище дисертація Миркович Інни Леонідівни є завершеним самостійним науковим дослідженням, обсяг, якість і оформлення якого відповідають чинним вимогам «Порядку присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 р. за № 567, а її авторка заслуговує присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (германські мови).

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри іноземних мов-професор
кандидат педагогічних наук, доцент,
Одеського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-
економічного університету

С. В. Боднар – С. В. Боднар

Підпис засвідчую
С. В. Боднар
Начальник відділу кадрів
"12" червня 2017 р.